

INTERVIEW VOORZITTER WELSTANDS- EN MONUMENTENCOMMISSIE NEEMT AFSCHEID

‘Behoed Den Bosch voor bouwers met haast’

Den Bosch heeft betaalbare nieuwe woningen nodig. „Maar blijf je kritisch afvragen wat een bouwplan toevoegt aan de stad”, waarschuwt Marc Reniers bij zijn vertrek.

Theo van de Zande

Den Bosch

Niet zeuren maar bouwen. Bosschenaren die al veel te lang wachten op een betaalbare woning, zullen die gedachte meteen onderschrijven. Natuurlijk begrijpt ook Marc Reniers dat sentiment. Dat het bouwtempo de komende jaren opgeschroefd wordt, daar kun je geen tegenstander van zijn. Maar de scheidende voorzitter van de welstands- en monumentencommissie ziet ook de risico's van al die haast.

De lat moet hoog, vooral in de binnenstad

„De zorgvuldigheid staat onder druk. Je merkt al dat een welstandscommissie gezien wordt als een hindermacht, een vertragende factor. Wij beoordelen bouwplannen op hun kwaliteit. Je moet de lat hoog blijven leggen, vooral in de binnenstad. Wat ergens anders goed genoeg is, moet in het centrum met een beschermd stadsgezicht nog beter.”

Reniers is architect. Hij komt uit Utrecht, heeft zijn kantoor in Amsterdam en stond de afgelopen zes jaar aan het hoofd van de Monumenten- en Welstandscommissie in Den Bosch. Op de dag van zijn afscheid – zijn maximale termijn van zes jaar zit erop – schuift hij aan in een Bosch café. Voordat hij tot zijn waarschuwing komt, heeft hij allang gezegd dat de afgelopen jaren genoeg spannende plannen voorbij zijn gekomen. Die spanning zit dan vooral op bouwplannen in en rond de Bossche binnenstad.

„Dat het centrum kwaliteit heeft, daar zijn we het in Den Bosch wel over eens. Die moet je wel blijven bewaken. Ook als de behoefte aan nieuwe woningen alleen maar toeneemt.”

Welk bouwplan in het centrum moest volgens jouw commissie de afgelopen jaren beter?

„Amadeiro aan de Prins Bernhardstraat is een voorbeeld. We schrokken van de massa. Je moet zo'n bouwplan niet los zien van de omgeving. Natuurlijk realiseren we ons dat we met kritische opmerkingen de boel in de war schoppen. Zo'n projectontwikkelaar schrikt zich rot. Maar zo'n massaal plan heeft impact op een veel groter gebied dat valt onder het beschermd stadsgezicht. Ons advies was om meer stedenbouwkundige expertise toe te voegen, om goed te bekijken waar je de grote hoeveelheid woningen beter kwijt kan. Wij hebben als commissie ook meer tijd genomen voor overleg. Samen kijken hoe het wel kan.”

Zo'n ontwikkelaar heeft toch al veel eerder overleg met de gemeente. Als er zoveel aan een plan schort, waarom komt dat dan niet eerder aan het licht?

„Er is heel veel kennis en kunde bij de gemeente, maar ze kunnen het daar niet bijbenen. Niet dat alles vroeger beter was, maar er werd meer tijd genomen in de voorbereiding van bouwplannen. De gemeente was vaak in de lead bij ontwikkelingen. Nu is de gemeente steeds vaker faciliterend. De afdeling ruimtelijke ordening is ook veel kleiner dan voorheen.”

De belangen zijn groot. Staat daarmee de onafhankelijkheid van de welstands- en monumentencommissie onder druk?

„Dat geloof ik niet. Wij zijn een kleine schakel in het grote circus. Maar ons advies heeft wel een juridische status. De gemeente kan daar van afwijken, maar dat wil je niet vaak doen. Zeker niet bij de spraakmakende plannen. Dan is de ge-

meente eerder extreem correct.”

De plannen voor een nieuw theater zijn in de afgelopen periode zeer spraakmakend geweest. Zeker toen het eerste plan te duur werd bevonden door de gemeenteraad, moest het tweede plan zeker slagen. Wat was jullie rol?

„Natuurlijk ken ik die druk, ik ben niet gek. We hebben daar lang overleg gehad. Je bouwt toch naast de Sint-Jan, het belangrijkste gebouw van de stad. En wij zijn als welstands- en monumentencommissie de bewaker van het beschermd stadsgezicht. Als zo'n plan besproken wordt, zit de zaal ook vol. Gemeente en ook bezwaarmakers zijn op volle sterkte aanwezig. Het is een van de momenten waarop bezwaarmakers hun gelijk kunnen halen. Dan moet je niet alleen heel feitelijk over de plannen vergaderen, maar ook emoties kanaliseren. Ook tegenstanders moet je hierbij de ruimte geven. Dat ze uiteindelijk niet tevreden waren over ons advies, kun je

▲ Marc Reniers stond de afgelopen zes jaar aan het hoofd van de Monumenten- en Welstandscommissie in Den Bosch.

FOTO MARC BOLSJUS

“De kwaliteit van het centrum moet je wel blijven bewaken”
– Marc Reniers

daarmee echter niet voorkomen.”

Het werk wordt alleen maar complexer

Wat wil je bereiken en wat voeg je toe aan de stad? Die vraag moet je als welstands- en monumentencommissie blijven stellen aan ontwerpers en opdrachtgevers. Die opdracht kreeg Reniers bij zijn eigen aantreden zes jaar geleden mee van zijn voorganger. En die geeft hij graag door aan zijn opvolger, architect Evelien van Veen uit Rotterdam, die dezelfde klus eerder in Eindhoven deed.

Reniers: „Met de nieuwe omgevingswet zal dat vanaf januari alleen maar belangrijker worden. Bouwprojecten moeten veel breder beoordeeld worden, niet alleen op ruimtelijke kwaliteit maar ook wat betreft biodiversiteit, uitstraling en cultureel erfgoed. De rol van de commissie verandert. Het werk wordt alleen maar complexer en met meer lagen. Dat de commissie breder opgezet moet worden dan nu, is daarbij een vereiste.”